

Simai
Mihály

BÉKALÁNYOK ÉS BÉKAFIÚK

Övök a víz alatti birodalom. A különös, homályos, titokzatos vízvilág: a csend világa. Elindulnak a mélybe, összecsapódnak fölöttük a hullámok, sűrűsödnek a buborékgyöngyök. De a parton állónak nincs miért kiáltani: ők, a szegedi könnyűbúvárok otthonosak az idegen közegben is. Kiismerik fortélyait, gonosz indulatait, s nem hagyják magukat eltéríteni céljaiktól. Minden lemerülés kaland, minden felmerülés újabb győzelem. Az ember győzelme a természet fölött. És őnmaga fölött is.

Az MHSZ városi víziklubjának könnyűbúvár-szakosztálya már nem egyszer hallott magáról. Az 1965-ös árvízvédelemben is jeleskedtek a klub tagjai. Ott voltak a Mohács-országhatár Duna-szakaszon, e hasábkokon is hírt adtunk hősiesség helytállásukról. Tánccs Gyula, a szakosztály vezetője akkor kapta meg a Munka Erdemrend bronz fokozatát. Vele és Pethő Béla műszaki vezetővel beszélgetünk. Emlékekről, élményekről, az 1969-es év kiemelkedőbb eseményeiről.

Sok ága-boga van a szakosztályban, végzett munkának. Búvárképzés, versenyek, különféle víz alatti munkák végzése, árvízvédelmi ügyelet — hogy csak a nagyját soroljuk.

A 28 tag közül jó néhányan veteránok már a búvársportban. Közülük kerülnek ki a búváriskola „pedagógusai”: a honvédelmi előképzés keretében ők vezetik a sorköteles fiatalok búvártanfolyamát. Azok a fiatal emberek, akiknek kedvük van hozzá — s akiket a repülőökökhez ha-

sonlóan szigorú orvosi vizsgálat alkalmasnak talál erre, a bátrak sportjára — alapfokú könnyűbúvár-képzést kapnak. Az 1968-69-es kiképzési évben 50 fiú vizsgázott, lényegében ennyi csaknem kész búvárt adtak a néphadseregnek. Olyanokat, akiknek a szó minden értelmében „szívük is van a vízhez”.

Mért a régiak lelkesedése a kezdőkre is átsugárzik. A bártorság is, biztosan. Nemrég — december 23-án — egy különösen merész tettet hajtottak végre a könnyűbúvárok Kiskörénél, a zajló Tisza vizében.

A dologhoz hozzátartozik: a szakosztály afféle „vizeszolgáltatásokat” is végez, sőt a jövőben mind többet vállal majd, azzal a céllal, hogy a bevételt versenyzésre, felszerelésre, a klubtagok képzésére fordítsák. Decemberben a Folyamszabályozó és Kavicskotró Vállalat kereste meg őket. Kiskörénél egy holland kotrógép úgynevezett fődarabja — csekély 30 mázsa súlyú, 12 méter hosszúságú — hevert a Tisza mélyén. „Azt kellett kiemelni!”

Zord idő, zajló jég a folyón. Elképzelni is dermesztő. Tánccs Gyula a parton öltözött be a zárt gumiruhába, s a sűrített-levegős készülékkel — ne meg a nehézekekkel együtt — alámerült. Derekan kötél, kezében az úgynevezett vezetőkötél.

— Nagy volt a sodrás, fel kellett jönnöm további súlyokért — emlékezik vissza. — Hosszas kutatás után — ilyenkor bizony nem látni semmit, a búvár csak a kezére van utalva — megta-

láltam, rákötöttem a kötelet. Még egyet fordultam a drótkötéllel. Mikor az is rajta volt, nekirugaszkodott a lánctalpas. Kihúzták.

— Milyen érzés volt?

— Nyolc éve csinálom, de ez volt az első jeges vizsga. Örültem, hogy sikerült. Baj? A semmi, egy kis meghűléstől eltekintve.

További részletekre is fény derül. Ilyenkor, mikor az embert a víz alatti bezártság, a magány érzése kíséri, szívesen hallja társai biztató szavát, kérdéseit, akár a szakállas vicceket is. A búvártelefonban — Pethő Béla konstruálta — ezúttal is állandóan beszéltek: jobbra, balra, mehetsz még, hogy vagy stb., stb... A parton pedig végig készenlétben állt Temesvári József, a másik gyakorlott békaember, hogy szükség esetén segítsen társának. Erről azonban szerencsére most sem volt szükség.

A Rába Kupa búvárbajnokságon harmadik helyen végzett a csapat. Dr. Kertai György révén büszké címét hozták az országos bajnok összetett egyéniben. Kertai György, aki az edzői tisztelet is betölti a szakosztályban, tagja a magyar könnyűbúvár-válogatott keretnek. Egyébként a csapat többi tagja is jól szerepelt az országoson, de — nem látni női csapatuk — nem került sor a csapatteljesítmény hivatalos értékelésére.

Jövőre lesz női csapat is — mondják — meghozza nem is akármilyen. Ezt arra alapozzák, hogy két búvárlány igen jó eredményeket ért el már eddig is. A régiak, s az új fiatal versenyzők együtt készülnek arra, hogy újabb sikerekkel öregbítsék a szegedi búvársport jó hírét.

Horváth
Dezso

AZ AUTÓS PARASZT

AZ ELSŐ KOCSIT én vettem a parasztok között. Azelőtt csak lenéztek, azóta irigyelnek. Ráadtam a fejemet, meg is vettem. De évekig nem jártam én se moziba, se bálba, sehová se. Ettől kezdve a disznókat, Egy öltöny ruhának tíz évig tartani kellett, hamarabb nem vettem újat.

Amikor tanultam a vezetést, még igen megbámultak. Doktor meg orvosnok jártak akkor csak. Nem dörgölöztem hozzájuk, én nem kezdhetek velük pisipacsit, ők jöttek. Érdekes parasztnak találtak, komáztunk. Nem hoztam én a fajtámra szégyent ott se.

Megvolt a papír, mentem Pestre a kocsiért. Vittem a pénzt is. Kocsi nincs, majd jövőre. Ha nincs, nincs. Majd lesz. Nézzük meg akkor, ami eddig volt. Azt mondják a mezőgazdasági múzeumban, tegyem le a táskám.

— Nem játékszer van ebben. — Két fillér ára dolog nem veszett el még innen. — Több van benne. Hatvan-ezer.

Polodának néztek, kint maradtam.

Amikor mégis megkaptam az autót, szikrázott előttem a világ. Nagy szenzáció lehettem, mert kihívták az újságírókat is, hadd nézzék, hogyan veszem én a kocsit. Hogy venném? Hoci-nesze.

Rádió bekapcsolva, jöttünk mi olyan komforttal, hogy a püspök se különben. Keoskenétem be a halászcserdába, mint afféle úri-nép. Nagyon ráéreztem én erre az előkelőségre.

Itthon akkor csépeltek. Leállt a gép, nézte mindenki. Ilyen még nem volt. Parasztnak autó? Az orvos azt mondta, mert ő kipróbálta azonnal, hogy epebántódása lesz ettől sok embernek. Lett is. A piacon a szemembe kiabálták, hogy azért drága a tojás, mert én autóval járok.

— A szomszéd gyalog hozta, vegyének attól. Jöjjön a tsz-be, ott mindenki autót kap. Olyan jó alakja van, biztosan sikere lenne. Majd én-beajánlom.

Jön az Imre egyszer, hogy két pöt kellene bevenni Szegedre. Disznótorba jöttek, színházba mennének. Megvan a jegyük, de nem érnek be. Egye fene, menjünk. Mi lesz a fizetség? — kérdezik. Mi lenne? Minden kilométer után jár egy csók. Legfőlőbb összerakjuk, de akkor kamatozik. Legény voltam, bolondoztam. Igen csinos, elvált asszony volt az egyik, meg szép is. Ő ült mellém. Mehetünk.

A nyakatlan kereszt után azt mondja az Imre, most kezdjük bevasálni, mert bent otthagynak minket. Ők ott hátul, hamar elszámoltak húszig, meg ennyiit

tettünk meg egyszuszra. Nagy bajban voltam én. Meg kellett volna fognom nekem is, de nem tudtam, honnan kezdjem. Nem volt még nővel dolgom soha. Olyan lehettem, mint a birka. Néztük egymást, pironkodtunk. Azt mondja, amikor megszólal, hogy bevihetném én szívességből is, fizetés nélkül. Jól van! Bekapcsolom a kocsit, de hátrafelé. Borzasztó rosszult lett. Mindjárt kezdődik a színház! Meg adja ő szívesen. Elkapta a nyakamat, odahúzódtott mellém, akár hiszi, akár nem, nem tudtam megszámolni, hány volt, de lehetett az ötven is. Az elején még zavart, hogy jönnek-mennek a kocsi körülöttünk, de ő nem bánta. Megizzadtam én, hallja, jobban mintha két hétig aratok. Nem lett volna ebből nagy baj, csak meg kellett volna szokni. Találkoztunk máskor is, azt mondta, vegyem el feleségül. Mindig ilyen emberre gondolt, mint én vagyok.

— Tudod-e galambom, hogy engem mindennap szájon törül latyakos farkával a téhen. Ebből lett a kocsi. Ha azt le tudod csokolni rólam, elveszlek.

— Paraszti!

OTTHAGYOTT. Megnősültem én azért rendesen. Nem kocsi, csak úgy, gyalogszerrel.

ELŐZETES VAGY FŐMŰSOR?

Fölforrósodik a hangulat Zsombón, ha színházat emlegetnek. Elég beleolvasni levelükbe, máris sűt. A levél szerint itt járt Szegedről a Nemzeti Színház. Ez a pusztá tény örömmel töltötte el az embereket, mentek is szép számmal a művelődési házba. Ki tudja, miért volt izgalmas a darab ígért címe — a Csacsifogat —, a lényeg az, hogy siettek megérkezni. Utólag azt mondja a levélíró, bár ne siettek volna. Mert hiába siettek, nem láthatták, illetve mást láthattak.

Előfordult már nagy színházban is, hogy valami miatt műsorcsere szorultak. Levélírónk — Balogh István — azt kéri csupán, hogy ha már játszik, játszon tiszta lappal a színház. „Nem tartom feladatommak az ígért és a kapott műsor összehasonlítását, megtette ezt helyettem az a néző, aki szerint úgy járt most a közönség, mint a vevő, aki a heftesnél húst kért, azért fizetett, és csontot kapott.”

Onnan indult a zsombói habóru, hogy elhúzták a függönyt, ült a közönség, és fürkésző szemmel figyelte, milyen is egy csacsifogat a huszadik század második felének színpadán. Amikor a Marica grófnő dallamai ütögették dobhártyájukat, gyanakodtak sokan, de azt hitték, ez csak előzetes, olyan, mint a híradó a moziban. Szünetben már sokan otthagyták, mondván: ez csak afféle összeszedett-vedett műsor. Kár volt elmenni a szünetben! Újabb függönyhúzás előtt ugyanis bejelentették végre, hogy ne várjanak a Csacsifogatra, hallgassanak inkább operett-részleteket. A bejelentés nagyszerű élményétől fosztotta meg magát, aki elment a szünetben.

Mindenestre gavallérok voltak a színészek. Utólag megígérték, hogy januárban kijönnek, és teljesen ingyen bemutatják a Csacsifogatot. Még a hóakadály sem akadály, ez a fogat jön.

Gyanús volt a bőkezű ígért.

Megkérdeztük a színház igazgatóját. Azt mondja, ő a zsombói vállalkozásról nem tud, az nem volt a színház előadása. Ilyen darabot nem is játszik a szegedi színház. Amikor azt kérdezzük elképzelhető-e, hogy januárban ingyen játsszák azt, amit decemberben pénzért nem sikerült, azt a választ kaptuk: nem képzelhető el.

Kiderül tehát, hogy valakik ebbe a csacsifogatra a zsombói közönséget fogták be. Egyszer sikerült. Őket bizonyára nem vigasztalja az a tudat, hogy a „kocsisok” kiléte után nyomozás indult. Feltehetően a helybeli szakszervezetet is nehezen nyeli le ezt a kocsisi tréfát, hiszen száz jegyet vásárolt tagjainak a közös pénzéből.

Jó lenne úgy intézni a fogat sorsát, hogy játékos kiruccanásával pihenjen meg végre.

Ok a panaszra

— Na látod, a csókáknak mindenre telik.

EGY VÁROS — EGY VICC

PÁRIZS

A szépen berendezett lakásban megszólal a telefon. Az asszony felveszi a kagylót, megértően bólogat, majd halkán megszólal:

— Igen, igen, értettem, rendben van — s ezzel leteszi a kagylót.

A férfi megkérdi:

— Ki telefonált, szívecském?

— A férjem — feleli a nő —, azt mondta, hogy ma később jön haza, mert veled van fontos megbeszélni valója...

PRÁGA

Sápadt arcú férfi panaszkodik orvosának:

— Doktor úr, tíz éve vagyunk házások és mégsincs gyermekünk. Mindent megpróbáltunk és hiába.

Az orvos elkomorodik:

— Ha jól emlékszem, a múltkor a feleségének hathetes tüdőlést javasoltam a Tátrába — dűnyögi.

A férfi megadóan tárja szét karjait:

— El is mentünk, pontosan hat hetet töltöttünk ott!

A doktor arca felderül:

— Pedig én ezt az üdülést csak a felségének ajánlottam...

MOSZKVA

Cseng a telefon. A nagymama felveszi a hallgatót:

— Az unokám nincs idehaza...

— Legyen szíves, írja fel akkor, hogy Malov kereste őt.

— Nem értem, lelkecském... — Betűzőm: Mihail, Alekszej, Leonyid, Oleg, Vaszilij. Tetszett érteni?

— Igen, lelkecském, a keresztnevét értettem, de most legyen szíves betűzni a vezetéknevét is...

NEW YORK

Két hajótörött csónakját dobálják a hullámok. Semmi más nem tudtak megmenteni a hajóról, csak egy tranzistoros rádiót. Háromnap hányódás után végre

egy kis szigetre vetődnek. A sziget kopár, lakatlan, sehol egy állat, amelyet elejthetnének, gyümölcs, amellyel csillapíthatnák kínzó éhségüket.

— Éhhalálra vagyunk féléve — nyöszörgi az egyik, majd kimerülten mély álomba merül.

Két óra múlva a társa felrúgja:

— Ébredj, Jim! Meg vagyunk mentve!

— Miért? Mentőhajó közeledik?

— Nem. Egy New York-i vendéglo reklámját hallottam most a rádió: Ebédet, vacsorát kívánságra házhoz szállítunk!...

STOCKHOLM

Műbíráló:

— Ó, mester! Micsoda remekmű!... Mennyi mondanivaló, milyen káprázatos színkálai!...

A festő:

— Gondolja? Csak hogy ez nem festmény, hanem az a vászon, amelyen kipróbálom a színeket...

LIPCSE

A Trabant hátsó ablakán hatalmas bernáthegyi kutya bámul kifelé. Körülötte tanakodnak a srácok:

— Hű, de nagy kutya! Hogy került e vajon akocsiába?

— Biztosan kölyök korában oda ültették és most nem tud kijönni...

MILÁNÓ

A férj alaposan megkésve érkezik haza.

— Hol voltál, Luigi? — támad rá a felesége.

— Hát kérlek, Antonella... jóvők az úton, egyszer csak észreveszem, hogy az irodában felejtettem az ernyőmet.

Luigi nyugtalanul figyel az asszonyt, aztán homlokát törölgetve:

— Ha ismered, Antonella, szólj, hogy ne mondjam tovább...